

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de işsizlik özellikle pandemi döneminde baş gösteren ekonomik kriz sonucu artarken, bu süreçten de en çok etkilenen kadınlar olmaktadır. Kod 29, ücretsiz izin, kayıtsız çalışma vb problemler yüz yüze olan kadınlar istihdam alanı bulmaya zorlanmakta, böylece evlere kapanmaktadır. Özellikle istihdam alanlarındaki kapanmalar kadınları ekonomik olarak bağımlı hale getirmekte ve yoksullaştırmaktadır. Bu duruma karşı kalıcı sosyal politikalar üretilmesi ve çözüm önerileri oluşturması amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını teklif ve arz ederim.

Ayşe ACAR BAŞARAN
Batman Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de 2020 yılının Mart ayında ciddi bir etkiyle hissedilen Covid-19 salgını sonrası hayat neredeyse duracak hale gelmiş, özellikle istihdam alanlarındaki işleyiş ciddi anlamda sekteye uğramıştır. Bu durumdan en çok etkilenen kesimlerin başında yine kadınlar gelmektedir. Kadınlar kendilerine dayatılan meslek rollerinin koşullarının ağırlaşması, çalıştıkları alanların sağlığa uygunluk koşullarının en çok göz önünde bulundurulması gereken dönemde daha az önemsenir olmasıyla karşı karşıya kalmış; Kod 29’un keyfi kullanımı ve ücretsiz izin gibi uygulamaların hedeflediği ilk kesim olmuştur.

TÜİK verilerine göre, 2019 itibariyle Türkiye’de 15 yaş ve üzeri okuma yazma bilmeyen 1.74 milyon kadın vardır. Bu sayı, erkeklerinkinden 6 kat fazladır. Kadınlar arasında okuma yazma bilmeyenlerin oranının bu denli yüksek olması, toplumsal cinsiyet rolleriyle birleşerek, kadınların emek piyasasına girmelerini engellemekte, girdiklerinde “nitelik gerektirmeyen” işlere mecbur bırakılmalarına sebep olmakta veya kadınları güvencesiz, kayıtdışı, esnek işlere yöneltmektedir.

Bu istihdam alanlarından biri olan ev işçiliğinde çalışan kadınlar, pandemi döneminde virüs taşıyıcısı olarak kabul edildiklerini dile getirmiş, bu algının kendilerine psikolojik şiddet olarak yansıdığını dile getirmiştir.

Avrupa İstatistik Ofisi’nin(Eurostat) 33 Avrupa ülkesi arasında yaptığı bir araştırmaya göre Türkiye’de kadınların yoksunluk oranı, Avrupa ülkeleri ortalamasının 2 katından da fazladır. Kadınların ciddi derecede maddi yoksunluğu sıralamasında, Türkiye sondan 2. sırada olup

Türkiye'de kadınların % 26.5'i ciddi derecede maddi yoksunluk sorunu yaşamaktadır. Bu oran % 5.6 olan Avrupa ülkeleri ortalamasının yaklaşık 5 katıdır.

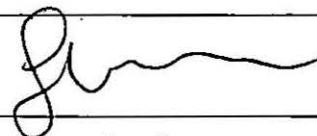
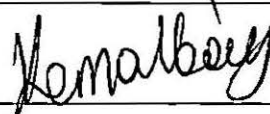
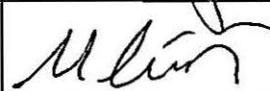
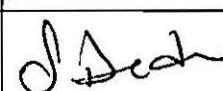
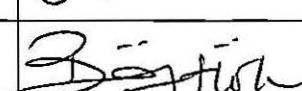
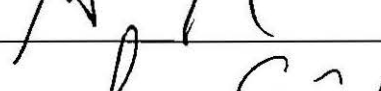
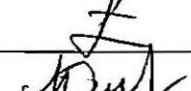
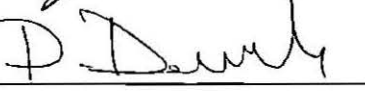
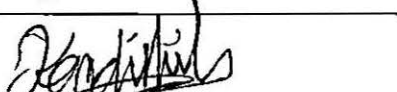
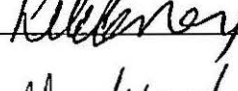
Kadınların ailevi sorumluluklarından dolayı işlerine yeterince önem veremeyeceği ya da kadınların evleninceye kadar geçici olarak çalışacağı düşüncesi kadınlara karşı işe girişte ayrımcılık yapılmasına neden olmaktadır. İşe girişte ayrımcılığın yanında girilen işte, yapılan iş aynı dahi olsa kadın ve erkeğe farklı ücret ödenmesi ayrımcılığa neden olmaktadır. Kadınlar üst düzey yönetimlere gelebilmek için çok çalışsalar ve gayret etseler de bir yerde yukarı çıkmalarını engelleyen görünmez bir cam tavana çarpmaktadır. (Nasır, A. (1997). *İş Hayatında ve Yönetimde Kadınlar: Banka Sektöründe Çalışan Kadınlar Üzerine Bir Araştırma*)

Kod-29, Kod-49 sebebiyle işten çıkarılan kadınların bir kısmı uzun zamandır işçi eylemleri yapmaktadır. Cargill işçileri 1200, Tüvtürk işçileri 600, Sinbo işçisi Dilbent Türker 200, Adkotürk işçileri 130, Bel Karper işçileri 100 günü aşkın zamandır anayasal haklarını kullanarak eylem yapmaktadır.

İstihdam alanındaki kadınlar;

- Ağırlıklı olarak kayıt dışı çalıştırılmaktadır,
- Güvencesiz bir şekilde çalışmaktadır,
- Hasta ve yaşlı bakımlarını ücretsiz bir şekilde üstlenmektedir,
- İş kazaları yaşadığında sağlık güvencesi olmadığı için sağlık hizmeti alamamaktadır,
- Üniversite mezunu olmasına rağmen ayrımcılık yapılması ve liyakatin gözetilmemesi sebebiyle alanı olmayan kötü çalışma koşullarına mecbur bırakılmaktadır.

Bu neden ve verilere dayanarak kadınların istihdam alanında daha çok bulunabileceği koşulların oluşturulabilmesinin sağlanması ve kadın yoksulluğunun sebeplerine eğilerek daha sağlıklı ve cinsiyet eşitlikçi bir istihdam durumunun oluşturulmasına zemin hazırlanması adına gerekli tespitlerin yapılması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SAİT DEDE	HAKKARİ	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	FELEKNAS UCA	BATMAN	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	